

İnsancıl Dergisi Haziran 2024 / Sayı: 407

1- Çetin Örgen – İstanbul Martıların Kanatlarında (Şiir)

2- Betül Çotuksöken – Felsefenin Gör Deddiği İnsan Felsefesinin Gör Deddiği

İnsana yönelik ilgi, insanın kim olduğu sorusu Eskiçağdan bu yana felsefi söylemlerin gündemindeki yerini, çarpan etkisi her zaman artmak üzere koruyor. İlk kendisi olmayana yönelen felsefi görme, felsefi düşünme, felsefi bilme biçimi çok kısa bir süre içinde insanı doğrudan büyüteç altına almaya başlıyor ve bu çaba yüzyıllar boyu artan bir hızla ve gittikçe yoğunlaşan bir içerikle sürüp gidiyor.

6- Ö. İlter – Bir Ev Boş Kalınca (Şiir)

7- Çağdaş Burak Karataş – Felsefeyi Nasıl Yapmalı?

Felsefe yapmaktan genellikle eleştirel olmayı, incelikli düşünmeyi, gerekçe vermeden savlamamayı anlarız. Dahası ön yargılardan arınmış şekilde felsefe yapmak en azından bir ilke olarak önümüzde durur. Bu anlamdaki felsefe bir gerçeklik araştırması olarak görülür. Peki durum gerçekten böyle midir?

9- Ferhat Özen – Bir Güzel Gelişin Vardı (Şiir)

10- Sayıl Cengiz Gündoğdu – Gerçekçi Yazar Adnan Özyalçiner'in Öykülerinin Estetik Kategorilere Göre Değerlendirilmesi – IV

Estetik kategoriler... çelişki... değişim... tümel-tikel ilişkisi... nesnelere birliği... bütün bu kategorileri, Adnan Özyalçiner'in nasıl işlediğini gösterdim. Şunu gördük. Adnan Özyalçiner, gerçekçi-diyalektik yöntemle Türk öykücülüğünü, gerçekçi çizgiyle pekiştirdi... Üstelik estetik alana felsefi bir kapı açtı. Adnan Özyalçiner bu konuda şunu gösterir öyküleriyle, insan hem kendini hem yaşamı dünyayı değiştirecektir... emekle... estetik kategorilerle güzel bir dünya kuracaktır.

16- Buket Deniz – Kadınlara Giydirilen Deli Gömleği: Cadılık

Tarih yazımının, uzun yıllar boyunca erkek egemen bakış açısıyla kaleme alındığı yadsınamaz bir gerçektir. Geleneksel tarih yazımında kadınların toplum ve tarihteki yeri, sosyal yaşamı göz ardı edilmiştir. Geleneksel anlamdaki tarih yazımına bir karşı çıkış olarak kadın tarih yazımı, uzun yıllar boyunca tarih ve dünya sahnesinde kendine yer edinmemiş, yalnızca bir gölge olarak varlığını sürdürmüş kadınların görünürlüğünü sağlamak amacıyla ortaya çıkan bir tepki olarak yorumlanabilir.

19- Hasan Çapık – Düş Gerek Düşürülmüşe (Şiir)

20- Temel Demirer – Patriyarkal Baskı ve Zulüm Karşısında Kadın(lar)

Türkiye'de işgücüne dahil olmayan 20 milyon 310 bin kadının 11 milyon 56 bini, yani yüzde 54.4'ü ev işleriyle meşgul. Nisan 2019 itibarıyla 15 yaş üstü Türkiye nüfusunun 30 milyon 990 bini kadınlardan, 30 milyon 270 bini erkeklerden oluştu. Bu kadınların da yüzde 46'dan fazlası 15 yaş altı çocuk ya da yaşlı bakımıyla uğraşmak zorunda.

25- Günova Sepin – Ölüler Dolaşıyor (Şiir)

26- Hasan Akarsu - 1970'li Yıllarda Sendikalaşma Savaşımı: "Karar 71"

İki bölümden oluşan oyunun birinci bölümünde, Türkiye'nin durumu tartışılır. Türkiye'nin çöktüğü, çözümün sol Kemalist çizgide, devrimci güçlerle olacağı, gençlik ve ordu içinde örgütlenmek gerektiği ileri sürülür. Seçimde on beş milletvekili çıkararak işçi partisinin gerilediği, gerçek bir parti kurmak gerektiği belirtilir.

29- Tahir Şilkan – Köy Enstitülerinden Yetişen Yazarlar Fakir Baykurt Romanları - Romancılığı Üzerine
Roman ve öyküleriyle önemli edebiyat armağanlarını kazanmış bir yazar olan Fakir Baykurt, 14 roman, 10'u aşkın öykü, 8 cilt özyaşam ve düşünce yazılarının yer aldığı kitapların yanı sıra çocuk kitapları da yazmıştır. İlk öykü kitabı 1955 yılında yayınlanan Çilli, ilk romanı ise Yunus Nadi roman yarışmasında birincilik ödülü kazanan Yılanların Öcü'dür.

31- Gürel Sürücü – Taşların Sessizliği (Şiir)

32- Nurbanu Kablan – Camus'nün Kahramanından Kafka'nın Yaratığına

Zehir mi dedi biri? Hayatım, bana bunu yapmayacaktın. Bardağa konulmuş hidrojen ve oksijenin aşkını lekeleyip, hidrojeni iki kat sevgisiyle yalnız bırakmayacaktın. Şerbet diye içemem, canıma ömür biçemem...

34- Dinçer Kaya – Bir Meşale Fatma Nudiye Yalçı

Demokrasi tarihimizin unutulmaz kadınları Sabiha Sertel, Suat Derviş, Behice Boran... gibi, Fatma Nudiye Yalçı da sosyalist mücadele tarihimizin "kadın devrimcisi" idi.

38- Sayıl Cengiz Gündoğdu – Bir Zamanlar Tiyatro Tarihte Bugün

Atatürk Kültür Merkezi'nin yapımına 1946 yılında başlandı. Bu yıl bitecek dendi. Bitmedi. Gelecek yıl bitecek dendi. Bitmedi. Yıllar geçti. En sonunda 23 yıl sonra bitirildi. Yapımı yıllarca süren bu bina, bir süre sonra yandı. Kolayca yandı. Birkaç saatin içinde kül oldu. Binada yağmurlama sistemi vardı; yangına karşı. Çelik perdeler vardı; yangına karşı. Bunların hiçbiri çalışmadı. Bina kolayca yandı.

40- Yusuf Çotuksöken – Özsözler Günlüğü (49) Ekim 2023

10 Ekim

"Yaşam komediyle başlar, dramla sürer, trajediyle son bulur."

42- Rahime Henden – Rahime Henden ile Söyleşi

48- Hatice Eroğlu Akdoğan – Şair-Yazar Rahime Henden İçin 30 Yıl Dönemeci

Edebiyatta otuz yıl kuşkusuz önemli bir dönemeç. Rahime Henden'in ilk şiir kitabı olan "Kahkahasız Bebelerin" 1994'te yayımlanmış. 1994'ü esas alarak onun için düzenlenen "30. Sanat Yılı" kutlaması için İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesinde bir araya geldik. Öyle ya bu ve benzeri kutlamaların hep bir şaşalı hallere karşılık geldiğini ve toplumcu gerçekçi yazar ve sanatçıların geleneği arasında pek yer etmediği için insan ilk başta bunu biraz yadırgıyor da.

51- Asım Öztürk – Şairin Aşkın Yanıdır Şiiri

Bir şiir nasıl yazılır, nasıl sözcüklere, dizelere dönüşüp bir beden, bir var oluşu yaşar hep sorgulamışızdır. Kendi yaşam, kültür ve şiir birikimlerimize dayanarak yanıtlar üretsek de, şiiri asıl yaşayanın, şiiri asıl yazanın yanıtları çok önemlidir. Bu alanda da çok değişik yanıtlar, çok değişik saptamaları okusak da bunların birer görece yaklaşım olduklarını anlarız.

54- Bülent Özcan – Yavruyu Uçurmak (Öykü)

Öylece duruyordum sağlık ocağının giriş kapısı önünde. Yel yüzümü yalıyor, saçlarımı savuruyordu. Aşağıya, ovaya doğru bakıyordum. Kıvrılarak akan bir derenin etrafındaki ekili yeşil alanlar. Su boyunca selviler. Sonra buraya beni getiren yol. Kimseler gözükmüyordu. Ne yolda ne ovada. Köyün, ocağın olduğu yer bir dağın yamacındaydı, kimsesiz, sarı. Sekiz ay sonra ilçeye çıkmıştı atamam.

57- Berrin Taş – Hep Yolda

3 Mayıs 2024

Bugün ameliyatın üstünden bir hafta geçti. Doktoru çağırmıştı. Mahmut Özdemir. Gittik. C.G. görmeye başladı ama zaman zaman çizikler biçiminde görüyor. Onların geçmesini bekliyoruz. C.G. evde her gün çalışıyor. Bu kitap okumak ya da yazı yazmak dışında bir çalışma.

59- Sayıl Cengiz Gündoğdu – Yıldız Güncesi

13 Mayıs Pazartesi

Okullarda yöntem değişecekmiş. Değişecekse ilkin ezber yöntemi değişmeli. Bilinci geliştirici... anlamaya... sorgulamaya... çözümlenmeye dayanan bir yöntem getirmeli. Felsefi ağırlıklı bu yöntem Thales'le başlamalı. Her türlü etkiden bağımsız felsefe bırakılmalı. Sözelimi Platon'un ideaları siyasal açıdan da irdelenmeli.